

Rektori Pályázat

Kovács Csaba
Ybl-díjas építész,
egyetemi tanár,
megbízott rektor

Tartalomjegyzék

Prológus - Motivációs levél	03
Részletes szakmai önéletrajz	05
Rektori program	23
Kiindulópontok	23
Növekedés, építkezés, kiteljesedés	24
Az átalakulás éveinek mérlege	27
A stabilizáció – az elmúlt egy év tapasztalatai	31
MOME-stratégia	33
1. A design, mint interdiszciplináris gondolkodásmód	
2. Nemzetközi jelenlét és regionális szerep	
3. Kapcsolat a kreatív iparral és a társadalmi innovációval	
4. Kutatás, innováció és technológiai együttműködések	
5. Az alkotói műhelyek autonómiája	
6. A technológiai és társadalmi változásokra érzékeny reakciók	
7. A hagyományos technológiák tisztelete és megőrzése	
8. Az egyetem, mint biztonságos, kulturált és támogató közeg	
Az intézményi működés és vezetés elvei	42
A rektor szerepe	44
Fontosabb publikációk, tudományos és művészeti alkotások, díjak jegyzéke	49
Díjak, alkotások jegyzéke	50

Prológus – motivációs levél

A MOME eredetileg a második almamáterem. Építészmérnöki egyetemi diplomámat a Budapesti Műszaki Egyetemen szereztem, de később a tanulmányaimat hasonló, kiegészítő szakterületeken a Magyar Iparművészeti Főiskolán folytattam, így lett belsőépítész és bútór szakirányú formatervező diplomám. Ezt a második egyetemi tanulmányosort már építésztervezői tapasztalatokkal, érett gondolkozással folytattam, mégis, szinte az önfeledt, boldog ifjú éveimként emlékszem vissza erre az időszakra. Ennek talán legfőbb oka az, hogy a korabeli Iparművészeti Főiskolán nagyon otthon éreztem magam, az egyetem általános művészi és alkotó szellemisége, az ott tanító oktatók többségének sugárzó tudása és kreatív szelleme, az egyetem munkatársainak karakteres humánus egyénisége, és diáktársaim közül sokak csodálatra méltó tehetsége összességében nagyon mélyreható benyomást tett rám, örökre megváltoztatta az általános életérzésemet. Lassan azt a bizonyosságot éreztem, hogy sok-sok év küzdelmes keresgélés után megtaláltam azt a közeget, ahol igazán otthon érezhetem magam. Így lett az érzelmi és szellemi kötődésem egyre erősebb, így lett elsődleges alma materem a MIF, a mai MOME.

Több, mint harminc év elteltével, munkával, sokszor küzdelmekkel telített szép évtizedek után, jelentős szakmai, oktatási, szakmai közéleti és vezetői tapasztalatok megélését követően az egyetemen olyan kritikus helyzet alakult ki, amelyben a közösség engem látott alkalmas egyetemi vezetőnek. Jónéhány, hiteles ember kért arra fel, hogy vállaljam ezt a szerepet, az indoklásuk az volt, hogy most erre az egyetemi közösségből én vagyok alkalmas. Előzetesen nem készültem erre a vállalásra, de elfogadtam a bizalmat és az ezzel együtt járó kihívást. Az elmúlt egy évben sok nehézséggel szembe tudtam nézni, és az egyetem és a közösség érdekét szem előtt tartva, sok mindent meg tudtunk oldani. Nem én egyedül, hanem egy csapattal és a szélesebben értelmezett egyetemi közösséggel együtt. Súlyosan bizalomhiányos alaphelyzetben nem kis nehézségek közt sikerült a szereplők közt egy új bizalmi hálót építeni, és ezen keresztül a krízisproblémáinkat a megoldások felé terelni. Azonban ez az út még messze nem ért véget, bár azt meggyőződéssel hiszem, hogy érdemi eredményeket elérve elindultunk rajta.

Egy éve azt gondoltam, ha ez sikerül, akkor lesz értelme folytatnom ezt a vezetői munkát, most pedig, abban a pillanatban, amikor a folytatás szándékáról kell döntenem, úgy látom, hogy sok minden sikerült, de sok a feladat, ami előttünk áll, ezért folytatnom kell. Elkezdünk valamit, egy konszolidációs

folyamatot, az egyetem életében fontos, krízisbe került változások korrekcióját, fontos stratégiai folyamatok irányain való közös gondolkozást, célok megfogalmazását, a szükséges lépések megtételét. Azonban ez nem egy út vége, hanem egy út eleje. Azt gondolom, hogy a megkezdett úton úgy tudunk a siker legnagyobb esélyével továbbmenni, ha együtt folytatjuk, ezért amennyiben az egyetem közössége, szenátusa és fenntartó kuratóriuma ebben továbbra is támogat, vállalom a rektori feladatot a következő ciklusra.

Érzelmi-szellemi elköteleződéselem és szeretetem adja azt a belső erőt, ami ennek a különleges egyetemnek és rendkívüli közösségnek a vezetéséhez szükséges. Tudom, hogy sokan vagyunk, akik hiszünk ebben az intézményben, ebben a kreatív közösségben, és bízom benne, hogy empátiával, érték-alapú gondolkodással, közös cselekvéssel mi is meg fogjuk tudni azt tenni, amit krízishelyzetekben, történelmi időkben elődeink is rendre megtettek, megmentve és a jövő számára tovább építve egyetemünket.

A MOME mögött értékes múlt, előtte nagy jövő áll. A szakmai közösségeink, a kreatív kultúránk, az országunk, de még ennél nagyobb entitások számára is rendkívüli érték az, ami itt történik, mint ahogy rendkívüli veszteség lenne, mindezen értékek és történések csorbítása. Ebben mélyen hiszek, súlyos kötelezettség és kivételes megtiszteltetés, ha mindebben a következő évek során rektorként vehetek részt.

KOVÁCS CSABA

Ybl-díjas építész
egyetemi tanár
a MOME megbízott rektora

Szakmai Önéletrajz

KOVÁCS CSABA

1963-ban Jászberényben születtem, gyermekként ott nevelkedtem, iskolai tanulmányaimat ott kezdtem el. Gyermekkoromban szerettem a matematikát és a természettudományi tantárgyakat, hét éves koromtól versenyszerűen sakkoztam, nyolc éves koromtól rengeteget olvastam, szerettem túrázni, a szabadban kalandozni. 15 éves koromban családommal Dunakeszire költöztünk, és tanulmányaimat Budapesten folytattam. Gimnazistaként nagyon szerettem a matematikát, geometriát, fizikát, történelmet, művészeteket, így érettségi után érettségi után építésznek kezdtem tanulni. A BME Középülettervezési Tanszékén köteleződtem el véglegesen az építész szakma iránt, ebben nagy szerepe volt Turányi Gábornak, aki később a MOME meghatározó építész professzora lett.

Az építészmérnöki diploma megszerzése után egy kisebb irodában tervezőként kezdtem dolgozni, talán a cég méretei miatt rövid időn belül átfogó gyakorlatot szereztem a tervezés különböző területein. Mégis maradt bennem hiányérzet, így eleinte esténként a Dési Huber Képzőművészeti Körben, majd az Iparművészeti Főiskola nappali tagozatán folytattam tanulmányaimat. Céлом az volt, hogy magabiztossá váljak az építészeti tervezésben és formaalkotásban, szerettem volna megerősíteni a tudásom alapjait. A korabeli MIF a legjobb helynek bizonyult, így mire a második diplomámat megszerkeztem, építészeti gondolkodásom és készségeim jelentősen megerősödtek. A rendszerváltozás körüli bizonytalan társadalmi helyzetben jó döntés volt a tanulási fókusz választása, egy frissen szervezett diákcsoport keretében még arra is adódott lehetőség, hogy Hollandiában szerezzek szakmai tapasztalatokat és szélesítsem a látókörömet.

Ezen időszak alatt megerősödött az a szakmai meggyőződéselem, hogy hazánknak humáncentrikus, minőségorientált építészeti tervezésre van szüksége, ez a hitem ma is töretlen. E szemlélet mentén kezdtem felépíteni szakmai pályám következő szakaszát. Néhány év kemény munka után – megvalósult terveimnek köszönhetően – egyre igényesebb építetőkörnek dolgozhattam, így szakmai fejlődéselem folyamatosan biztosítva volt, hosszabb távon pedig az egzisztenciális stabilitást is el tudtam érni. Munkám során a terveim minőségén keresztül a megvalósulás magas minőségét céloztam meg, mind szellemi, mind műszaki, mind esztétikai értelemben. A magyar gazdasági élet kiemelkedő személyiségeitől és vezető vállalataitól egyaránt kaptam minőségi tervezői megbízásokat, így az építészeti és belsőépítészeti tervezés és megvalósítás területén széleskörű, professzionális tapasztalatokra tettem szert, munkáim egy részét publikálhattam is, így szakmai körökben növekvő ismertséget és elismertséget szereztem.

Sok évig tartó minőségi tervezési munka után azt éreztem, hogy az elfásulást elkerülendő tanulnom kell. Jelentkeztem a Magyar Iparművészeti Egyetem frissen szervezett Doktori Iskolájába. Nagyszerű időszak volt, kiváló tanárok és már sikeres praxissal rendelkező, minőségi szemléletű diákok közt tölthettem heti egy napot, ami nagyban hozzájárult szellemi felfrissülesemhez és új ismeretek megszerzéséhez. Ez a helyzet ismét közelebb hozott a MIE-hez (ma MOME), ismét beleláltam egyetemünk életébe. Végül Nagy Tamás építész professzor meghívott, hogy egy éven keresztül vegyek részt az oktatásban.

Az egy év letelte után azt éreztem, hogy hiányzik a tanítás; megláttam és megépeztaltam, amit sok, általam nagyon szeretett és tisztelt építész művelt: a tervezői praxis mellett a tanítás szépségét és hasznosságát. A tervezési munkám mellett immár folyamatosan kapcsolatot tartottam az egyetemmel, kipakolásokon vettem részt, opponenciákat írtam, diplomabizottságokban vállaltam szerepet. Öt-hat év múltán, 2012-ben Nagy Tamás meghívott oktatónak. Ez részéről egy stratégiai lépés volt: látta, hogy az oktatói kar öregszik, szükség van a frissítésre. Én örömmel csatlakoztam az építész oktatói körhöz, hiszen általam nagyon tisztelt, kiemelkedő építész személyiségekből állt, és öt éven keresztül az első évfolyamos hallgatóknak tanítottam az építészeti tervezés és koncepcióalkotás alapjait, valamint a „learning by doing” elvén működő nyári építőtáborokat szerveztem. 2017-ben, amikor az Építészeti Intézet előző igazgatója visszatért Angliába, Nagy Tamás javaslatára engem kért fel a közösség és egyetemünk akkori rektora, Fülöp József, hogy vezesse az Építészeti Intézetet.

Egy rendkívül izgalmas, kihívásokkal teli időszak következett: a közösség egyik meghatározó tanára lettem, miközben komoly vezetői kihívásokkal is meg kellett birkóznom. Tanárként elsősorban a harmadévesek tervezői készségének elmélyítése volt a feladatomban, de emellett más tantárgyakat is gondoztam, különösen a műszaki, szaktörténeti és elméleti tárgyakat. Emellett a Nagy Tamás által bevezetett „Friss” című tárgyat is továbbvittem, amelynek keretében kivitelezés alatt álló és frissen elkészült izgalmas épületeket látogattunk végig és ismertünk meg a diákokkal. Vezetőként is sok feladat adódott, ekkor kezdődött a Z-korszak, amikor a MOME két évre kiköltözött a régi campusáról, hogy azután egy teljesen átépített új campusra térjen vissza. Ezzel összefüggésben az egyetem teljes szervezeti struktúrája is megújult, kiépült a „hárompilléres modell”, radikálisan megújult a teljes, immár ötkredites tantervi háló, és nagymértékben nőtt a szakmai és kommunikációs aktivitásunk. Szembenéztünk a Covid-19 járvány sokkjával, hetek alatt szerveztük meg a digitális alapú távolléti képzést, készültünk az alapítványi egyetemi működési formára, mindeközben pedig a lehető legrelevánsabb, a társadalmi kihívásokra reagáló, korszerű művészeti alapú építészképzést valósítottunk meg. A tanári karban lassan megtörtént egy közel teljes generációváltás, a folytonosság biztosítása mellett tudatosan irányítottam ezt a folyamatot.

Öt éve az egyetem alapítványi fenntartási modellre váltott, ami szintén számos új lehetőséget, de egyben kihívást is hozott. Személyes célom az volt, hogy az új lehetőségeket az építészképzés további dinamizálására használjuk fel. A korábbiaknál még több tartalmas aktivitásunk lett, melyek sok értéket termeltek, de sok szervezési feladatot is adtak. Belekezdünk egy létszám bővítési fejlesztésbe, amivel sok évtizedes tabut döntöttünk le. Ennek háttérében az a felismerés állt, hogy a húsz éve létrejött építőművész doktori iskolai szakirány mögé egy létszámban és szellemi-fizikai kapacitásban is erősebb tanári kart kell képeznünk, csak így tudjuk biztosítani a doktoriskolai szak hosszú távú stabil, minőségi működését. A 16 főről 24 főre bővült BA évfolyamok működési tapasztalatait most kell kiértékelnünk, de indokoltnak tartom az MA szakunkon is hasonló létszámemelést. Ez lehet a bázisa a spektrumunk szélesítésének, oktatási kínálatunk bővítésének is, előbb specializációk, a későbbiekben pedig új master szakok formájában, így az egyetem régi-új tudásterületeket tud építeni az építőművészet köré: urbanisztikai tervezést és belsőépítészeti tervezést. Céljaink között szerepel a nemzetközi beágyazottságunk erősítése, tartalmas együttműködések megvalósítása.

Az egyetem három éve újabb nagy fejlesztési projektbe kezdett, ennek a modellnek a neve: a Jövő Egyeteme. Ez a korábban is megfogalmazott célokat újabb megközelítéssel kívánja elérni, ami ismételt radikális szervezeti és tartalmi változásokat jelent, amelyek végiggondolásában intézetigazgatóként és szenátusi tagként magam is részt vettem.

Miközben az egyetemen ezek a folyamatok zajlottak, alkotóként is aktív maradtam, és – bár a korábbi évtizedekhez képest kissé visszafogottabb volumenben – terveztem épületeket, enteriőröket, és bábáskodtam ezen projektek megvalósulásában is. Korábban, különösen a 2010-es években, sok hazai és nemzetközi szakmai sikert értem el, melyek segítettek és hitelesítették építész tervezői, valamint egyetemi oktatói és vezetői munkámat is. Az egyetemi munkámban a legnagyobb sikernek azt életem meg, hogy az Építészeti Intézet oktatói és hallgatói igazi, összetartó, szakmailag elkötelezett közösséget alkotnak, melynek értékeire a szélesebb szakmai közösségünk is felfigyelt.

Szakmai szervezeti tagságok, képviseletek

2025 -	Magyar Rektori Konferencián MOME képviselője
2025 -	Művészeti Egyetemek Rektori Székének tagja
2016 -	Magyar Építőművészek Szövetségének elnökségi tagja
1993 -	Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének tagja
1990 -	Magyar Építőművészek Szövetségének tagja
1990 -	Budapesti Építész Kamara tagja

Tanulmányok

2003 - 2006	Magyar Iparművészeti Egyetem Doktori Iskolájának DLA képzésében való részvétel, abszolutórium
1993 - 1995	Magyar Iparművészeti Főiskola Mesterképző intézet hallgatója
1993	Magyar Iparművészeti Főiskola Környezettervező Stúdió Belsőépítészeti- és bútor szakirányú környezeti formatervező diploma
1992	Minerva Művészeti Akadémia (Hollandia, Groningen) belsőépítészeti tanulmányok, diák csereprogram keretében
1990 - 1993	Magyar Iparművészeti Főiskola Tervezőképző Intézete Környezettervező Stúdiójának (belsőépítészet és bútor szak) hallgatója
1989 - 1990	Magyar Iparművészeti Főiskola Alapképző Intézete hallgatója
1987 - 1989	Dési Huber István Képzőművész Kör, rajzolás, mintázás tanulása
1986	Okleveles Építészmérnök diploma (BME, Középülettervezési Tanszék)
1981 - 1986	Budapesti Műszaki Egyetem Építészmérnöki Kar - nappali tagozatos hallgató
1981	Kilián György Gimnázium (ma Németh László Gimnázium) - érettségi
1978 - 1981	Kilián György Gimnázium (ma Németh László Gimnázium) tanulója
1977 - 1978	Lehel Vezér Gimnázium tanulója

Tervezési gyakorlat

2009 -	NART Építész Műterem Kft. (NARTARCHITECTS) Alapító, ügyvezető igazgató, vezető építész, belsőépítész tervező, széles spektrumon, magas minőségű építészeti-belsőépítészeti projektek, generáltervezés, lebonyolítás
1995 - 2009	Art Front Építész, Belsőépítész Műterem Kft. Alapító, ügyvezető igazgató, vezető építész, belsőépítész tervező, széles spektrumon, magas minőségű építészeti-belsőépítészeti projektek, generáltervezés, lebonyolítás
1994 - 1995	TEAM 4 Architecten (Hollandia, Groningen) Iparterv Rt. megbízásából építész és belsőépítész tervezői közreműködés
1992	TEAM 4 Architecten (Hollandia, Groningen) építész tervező
1989 - 1995	Magántervező (építészeti és belsőépítészeti, valamint mérnöki megbízások)
1986 - 1989	Otthonterv BLV leányvállalat (Építésziroda) építész tervező

Oktatói, oktatásszervezői, egyetemi vezetői gyakorlat

2025 -	Moholy-Nagy Művészeti Egyetem megbízott rektora
2025 -	Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Szenátusának elnöke
2025 - 2025	Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Építészeti Tudásközpont-vezető
2024 - 2025	MOME, Egyetemi Habilitációs és Doktori Tanács tagja
2024 -	BME Építészmérnöki Kar, Egyetemi Habilitációs és Doktori Tanács tagja
2022	Moholy-Nagy Művészeti Egyetem - egyetemi tanári kinevezés
2021	Habilitáció - „Talált tárgy / A múlt építményeinek hasznosítási gei a kortárs építészetben” – habilitált docens
2017	Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Építészeti Intézet - docensi kinevezés
2017 -	Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Szenátusának tagja
2017 - 2024	Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Építészeti Intézet - intézetigazgató
2012 -	Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Építészeti Intézete – oktató
2012 - 2024	MOME Építészeti Intézet – BA felvételi bizottsági tag
2005 - 2006	Meghívott oktatóként részvétel az építészeti tervezés kurzus tanításában, Nagy Tamás Építészprofesszor munkatársaként
2002 -	Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Építészeti Intézetének munkájában opponensi, konzulensi, diploma bizottsági közreműködés, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem és a Pécsi Tudományegyetem opponensi és diplomabizottsági közreműködés

Díjak, kitüntetések

2021	Prima Primissima díj, építőművészet kategóriában
2019	BIG SEE Tourism Award, Lookout Tower in Galyatető
2018	BIG SEE Interior Design Award, Mountain Hut in Galyatető
2017	ÉV HÁZA esztétikai különdíj, Turul utca 14. családi ház
2017	Ybl Miklós -díj
2017	Architizer A+ Award döntő (unbuilt cultural kategória) Csontváry-múzeum koncepciója
2017	Architizer A+ Award döntő (renovation kategória), Galya-menedékház
2016	Mies van der Rohe díj hivatalos jelölés, Galya-kilátó
2016	Média Építészeti Díj (zsűri díja), Csontváry-múzeum koncepciója
2016	American Architecture Prize GOLD fokozat, Galya-kilátó
2016	American Architecture Prize BRONZ fokozat, Csontváry-múzeum koncepciója
2016	Architizer A+ Award közönségdíj (renovation kategória), Galya-kilátó
2015	Média Építészeti Díj (közönség díja), Galya-kilátó
2015	Média Építészeti Díj (zsűri díja), Galya-kilátó
2014	Média Építészeti Díj 2015 döntőse a Bence-hegyi kilátó terve
2012	Pro Architectura Díj, Dél-dunántúli villaépület együttes
2012	Év Háza Díj, Dél-dunántúli villaépület vendégháza
2012	Természetes kő az építészetben Díj, Dél-dunántúli villaépület együttes
2010	Reitter Ferenc Díj, Budapest V. kerület fejlesztéséért
2010	Jövő Városáért Díj, Budapest V. kerület fejlesztéséért
2005	Építészeti kultúráért Díj, Kisharsány Külterület, Hársos-dűlő Mezőgazdasági Telephely
2004	Építőipari nívódíj I. Díj, Villány Ady fasor 2. sz. Csányi Pincészet
2004	Építészeti kultúráért Díj, Villány, Ady fasor 2. Csányi Pincészet
2000	Év Háza Díj (Magyar Televízió Fődíja), Tordas, Arany János u. 6. lakóház

Fontosabb tervpályázatok

2025	Rákosrendező Beépítési Pályázata (nemzetközi konzorcium tagjaként)
2018	Csányi Pincészet bővítése üzemi épületekkel és borterasszal, I. díj
2017	Badacsonytomaj, külterület, Vendégház és rezidencia koncepciója, I. díj
2016	Gellért-hegy és Citadella hasznosítása ötletpályázat
2016	Csontváry Múzeum koncepciója, országos pályázat II. díj, Média Építészeti Díj 2016, American Architecture Prize
2016	I. Világháborús központi emlékmű, kiemelt megvétel, közönségdíj
2016	"Syria: Post-War Housing Competition" - nyílt, nemzetközi építészeti pályázat, nem díjazták
2016	"Normafa Pavilon ötletpályázat" nem díjazták
2015	"Kossuth tér 6-8" irodaház homlokzata, kiemelt megvétel
2015	"Törökbálint Új Városháza", nem díjazták
2014	"Bence-hegyi kilátó", nem díjazták, Média Építészeti Díj 2015 döntőse
2012	"Nemzeti Közszolgálati Egyetem környezetalakítási ötletpályázata", Orczy Kert Tájépítészeti fejlesztése, megvétel
2012	"Az Istvánmező rehabilitációs programjához kapcsolódó városépítészeti koncepció kialakítása" (BOK, Puskás Ferenc stadion), kiemelt megvétel
2009	"A Móricz Zsigmond körtéri, műemléki védettségű „Gomba” épületének hasznosítása", nem díjazták
2009	Katyni Mártírok Emlékműve, nem díjazták
2008	Miskolctapolca, Barlangfürdő és környezete fejlesztése, III. díj
2007	Szentendre Római Castrum hasznosítása, II. díj
2006	„Budapest Szíve” ötletpályázat, III. díj
2005	"Budapest Új Építészeti Jelei" ötletpályázat, „Zöld Gyűrű” , I. díj
1995	Zlin városközpontja nemzetközi meghívásos pályázat, III. díj
1994	Expo Microarchitectura, országos tervpályázat, I. díj
1991	Jászberény, építészeti és városrendezési országos tervpályázat, II. díj
1990	„The house as an Electrical Devices for Living in” The Japan Architect nemzetközi pályázata, Honorable mention award

Fontosabb kiállítások

2024	Helyzetkép - SZIMA Építőművészeti Osztályának kiállítása, FUGA, Kiállító
2020	Párbeszéd a tájjal, Kortárs Építészeti kiállítás, Kiállító, Megnyitó Beszéd
2020	Építészet és Turisztika Kortárs Találkozásai, Kiállító
2019	II. Építészeti Nemzeti Szalon, Kiállító
2019	FUGA Aukciós Kiállítás, Kiállító
2018	Téralakítás szabad kézzel, Belsőépítészek rajzkiállítása - Vigadó
2017	V4 nemzetközi vándorkiállítás - Villaépület, Remetekertváros, Kiállító
2017	ÉV HÁZA pályázat nyertesei kiállítás, Kiállító
2012	V4 nemzetközi vándorkiállítás - Dél-Dunántúli Villaépület, Pécs, Kiállító
2012	FFF - Fiatalok Feketén Fehéren vándorkiállítás - Villaépület, Pécs, Kiállító
2012	ÉV HÁZA pályázat nyertesei kiállítás, Kiállító
2010	FFF - Fiatalok Feketén Fehéren - Sufni, Nagybjom, Kiállító
2010	FFF - Fiatalok Feketén Fehéren - Interaktív Szökőkút, Kiállító
2008	V4 nemzetközi vándorkiállítás - Villaépület (Műteremház), Zugliget, Kiállító
2008	Zöld Gyűrű és Olimpia, FUGA, Budapest, Kiállító
2005	A belsőépítészet ma - Iparművészeti múzeum, Kiállítás-tervező, Kiállító
2002	Tíz év magyar építésze - Berliini Magyar Nagykövetség, Kiállító
1991	Tatarozás, a NOVUS Művészeti Egyesület hallgatói összművészeti kiállítása a Műcsarnokban, Kiállító, Kiállítás-tervező, Szervező
1989	Kislugas Kör építészeti kiállítása, Csórompuszta, Művészetek Völgye

Tervpályázati zsűri tagságok, zsűri elnöki megbízások

2022	Joze Plecnik Közép Európai építészeti díj, díj-bizottsági tagság
2021 - 2025	Stefan Lengyel Kiválósági Ösztöndíj Pályázat, zsűri tagság
2021	OTP Campus Művészeti Installációk, Mentorált Hallgatói Pályázat, zsűri társelnök
2020	MOL Campus Művészeti Alkotás, Mentorált Hallgatói Pályázat, zsűri társelnök
2020	MOL Campus Pavilonok, Mentorált Hallgatói Pályázat, zsűri társelnök
2019	Szentendre Buszmegálló, Mentorált Hallgatói pályázat, zsűri társelnök

2018	Év Háza Díj - bíráló bizottsági tagság
2017 - 2021	Fiatalok Feketén Fehéren, MÉSZ Pályázata, zsűri tagság
2017 - 2025	Árkay Pályázat, zsűri tagság
2017	Budapest Építészeti Nívódíj - bíráló bizottsági tagság
2017 -	Média Építészeti Díj - Belsőépítész különdíj zsűri tagság
2016 - 2025	V4 Nemzetközi kiállítás pályázat zsűri tagság
1991	Tatarozás, a NOVUS Művészeti Egyesület kiállítása a Műcsarnokban MIF Zsűri tagság (hallgatóként)

Diploma Bizottsági tagság

2025	BME Építészmérnöki Kar, Középülettervezési Tanszék, Msc
2024	BME Építészmérnöki Kar, Városépítészeti Tanszék, Msc
2024	BME Építészmérnöki Kar, Épületszerkezzettani Tanszék, Msc
2023	BME Építészmérnöki Kar, Rajzi és Formaismereti Tanszék, Msc
2022	BME Építészmérnöki Kar, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék, Msc
2021	MOME Építészeti Intézet, MA
2021	BME Építészmérnöki Kar, Exploratív Tanszék, Msc
2019	BME Építészmérnöki Kar, Lakóépülettervezési Tanszék, Msc
2017 - 2024	MOME Építészeti Intézet, BA
2017	MOME Építészeti Intézet, MA
2012	MOME Építészeti Intézet, MA
2011	MOME Építészeti Intézet, MA
2008	MOME Építészeti Intézet, MA

Fontosabb szakmai-közéleti szerepvállalások, nyilvános előadások

2024 -	Tihany, Önkormányzat tervtanácsa - tervtanácsi tagság
2024 -	Budapest XII., Hegyvidéki Önkormányzat tervtanácsa - tervtanácsi tagság
2023	28+84 houses / könyv koncepciójának kialakítása, megvalósításának felügyelete MÉSZ elnökségi tagként
2022	120 év - Magyar Építőművészek Szövetsége / könyv koncepciójának kialakítása, megvalósításának felügyelete MÉSZ elnökségi tagként
2021 - 2022	V4 Építészeti Diplomadíj alapítás javaslata, koncepció kitalálása, egyeztetése, szervezése, a MÉSZ elnökségi tagjaként
2020 - 2022	Miniszterelnökség Központi tervtanácsa - tervtanácsi tagság
2018	Ybl-díj Bizottság - bíráló bizottsági tagság
2018 - 2020	Budapest Építészeti Nívódíj - bíráló bizottsági tagság

- 2018** Magyar Akkreditációs Bizottság - opponensi tevékenység (felkérésre)
- 2018** Építészfórum (digitális Építészeti portál) - tanácsadó testületi tagság
- 2012 - 2026** Solymár Önkormányzat tervtanácsa - tervtanácsi tagság
- 2005 -** Opponensi vélemények írása több egyetemen (MIE, MOME, BME, PTE)
- 2000 -** Nyilvános szakmai előadások tartása felkérésekre (BME, PTK, NYME...)
- 1989 -** Kislugas Kör tag (informális civil szervezet)
Magyar Építészek Kamarájának és Szövetségének alapításában való aktív közreműködés

Fontosabb megvalósult épületek, belső terek

- 2024 - 2026** 26 fenntartható lakás tervezése az AHA program keretében, Budapest
- 2023 - 2026** Parasztház felújítása, bővítése, Köveskál
- 2020 - 2025** Irodaterületek kialakítása, Budapest
- 2020 - 2024** Irodaház felújítása, belső rekonstrukció tervezése, Budapest
- 2018 - 2021** Csányi Pincészet bővítése új üzemi épületekkel, Villány, Ady Fasor 2.
- 2016 - 2022** Villaépület, Budapest II. ker.
- 2016 - 2018** Villaépület, Piliscsaba
- 2015 - 2020** Vidéki Rezidencia, Zánka
- 2014 - 2016** Balatonkenese nyaraló
- 2014 - 2018** Vadászház együttes a Bakonyban (1+3 épület), Kab-hegy
- 2013 - 2016** Villaépület, Budapest
- 2014 - 2015** Túracentrum kiegészítő épületei a Mátrában, Mátraszentimre, Galyatető
- 2012 - 2015** Menedékház (Túracentrum) a Mátrában, Mátraszentimre, Galyatető
- 2012 - 2015** Kilátó a Mátrában, Mátraszentimre, Galyatető, Péter hegyese
- 2012 - 2015** Bige Holding irodaház, Nyíregyháza, Kórház utca
- 2011 - 2014** Budapest, Villaépület
- 2011 - 2014** Mende Villa rekonstrukciója és bővítése, Budapest, II. ker.
- 2010 - 2013** Almádi Yacht Club és étterem felújítása, korszerűsítése
- 2010 - 2011** Csányi Alapítvány kerti szerszámárólója (XXS sufni), Nagybajom, Iskola utca
- 2009 - 2010** Interaktív Szökőkút, Budapest, V. ker. Szabadság tér
- 2008 - 2012** Rezidencia épület (1+2 épület), Nyíregyháza, Sóstó
- 2008 - 2009** Csányi Alapítvány közösségi épülete, Nagybajom, Iskola u
- 2007 - 2011** Vendégház a Mecsekoldalban, Pécs, Tettye

- 2007 - 2011** Villa a Mecsekoldalban, Pécs, Tettye
- 2005 - 2012** Rezidencia Épület a Dunakanyarban (1+5 épület), Kisoroszi
- 2002 - 2005** Vadászház, fürdőház és más épületek (12 épület), Nagybajom
- 2002 - 2003** Csányi Pincészet mezőgazdasági telephelye, Kisharsány
- 1999 - 2002** Csányi Pincészet üzemi épületegyüttese, Villány, Ady Fasor 2.
- 1998 - 1999** Műteremház, Budapest II.
- 1996 - 2000** Családi Ház, Tordas

KOVÁCS CSABA

Ybl Miklós díjas, Pro Architectura díjas, Prima Primissima díjas
építész, belsőépítész
egyetemi tanár
MOME megbízott rektora

Rektori program

— Kiindulópontok

Egy intézmény története nem egyszerűen egymásra következő események sora, hanem egymásra építkezések története. Olyan, mint egy város, egy hosszú építkezés, ahol generációk rakják egymásra az egymást követő rétegeket: új tereket nyitnak, új funkciókat találnak ki, időnként átépítik a meglévő szerkezeteket, de közben megőrzik azok alapjait, meghatározó, értékálló mintázatait. Az őrzés és újraépítés erősíti az intézmény identitását.

A Moholy-Nagy Művészeti Egyetem, komoly múltra visszatekintő, sokrétegű épített-újraépített intézmény. Közel másfél évszázados története során számos alkalommal tudott alkalmazkodni, képes volt érdemi módon reagálni a változó társadalmi és kulturális környezethez. Az iparművészeti oktatásból kinőtt intézmény fokozatosan bővítette profilját: új műfajokat fogadott be, új szakmai területeket integrált, és mindig igyekezett kapcsolatban maradni az- zal a világgal, amely alkotói és gondolkodói inspirációt és utánpótlást kínált számára.

Ma a MOME Magyarország legerősebb design Egyeteme, amely regionális és nemzetközi kapcsolatrendszerrel rendelkezik, és ambíciója, hogy a közép-európai kreatív ipar egyik vezető egyetemi központja legyen.

Az elmúlt évek különösen intenzív változásokat hoztak az egyetem életében. Az alapítványi működési modellre való átállás, a campus fejlesztése és a *Jövő Egyeteme Program* egyaránt jelentős intézményi átalakulást indított el. A folyamatos megújulási kényszer hosszabb távon kifáraszthatja a közös- séget. A külső elvárásokból fakadó reformigények állandó nyomása a MOME esetében is erősen érzékelhető volt az elmúlt években.

Ezek a folyamatok új lehetőségeket nyitottak a MOME számára: miközben az alapítványi fenntartói modell nem tette lehetővé az európai uniós pályázato- kon, kutatási, mobilitási programokban való részvételünket, mégis erősödött a nemzetközi jelenlét, bővültek az innovációs és kutatási lehetőségek, és új kapcsolódási pontok jöttek létre az ipar, a társadalom, a kulturális közösség felé. Ugyanakkor **egy ilyen léptékű átalakulás szükségszerűen kérdéseket, vitákat, feszültségeket és keserőségeket is felszínre hozott** az egyetemen belül. A bizonytalanság érzése felerősödött a MOME közösségében.

Meggyőződésem, hogy egy művészeti és design egyetem esetében ezek a reakciók nem pusztán intézményi konfliktusokként értelmezhetők; sokkal inkább annak jelei, hogy az egyetem élő közösségként működik, amely érzékenyen reagál a változásokra. **A hallgatók, az oktatók és az egyetem munkatársai nem csupán résztvevői az intézményi működésnek, hanem annak alakítói is.** A hallgatói megszólalások és kezdeményezések az intézményi kultúra fontos indikátorai, amelyek segítenek megérteni, hogy az egyetem közössége miként érzékeli a változásokat és milyen irányokat tart kívánatosnak.

Amikor 2025 elején megbízott rektorként felkérést kaptam az egyetem vezetésére, **feladatomat elsősorban stabilizációs és közösségépítő munkaként értelmeztem.** Egy egyetem működése ugyanis nemcsak a szervezeti struktúrákon múlik, hanem azon a bizalmi hálón is, amely az oktatók, a hallgatók és az intézmény különböző szervezeti egységei között kialakul. A MOME közösséget erős művészi érzékenység, kreatív gondolkodás és a társadalmi problémák iránti nyitottság jellemzi. Sok tehetséges hallgató és elkötelezett oktató dolgozik itt, és a közösségnek erős belső értéktudata van.

Rektori pályázatom ebből a tapasztalatból indul ki. Alapfeltevésem, hogy a MOME az elmúlt években jelentős erőforrásokat és energiát fektetett be saját átalakulásába, ezért **a következő időszak legfontosabb feladata nem újabb radikális reformok elindítása, hanem a már megkezdett folyamatok arányos továbbgondolása, konszolidációja, a közösségi bizalom megerősítése és az intézmény hosszú távú stabil működésének biztosítása.**

Az intézmények – építészként és vezetőként úgy gondolom – olyan struktúrák, amelyek egyszerre igényelnek stabil alapokat és nyitott tereket. **Egy egyetemnek világos szerkezetre és átlátható működésre van szüksége, miközben meg kell őriznie azt a szellemi szabadságot is, amely a művészeti és tervezői gondolkodás alapfeltétele.**

Pályázatomban ehhez az egyensúly-alakításhoz vázolom fel azokat a stratégiai és intézményi kereteket, amelyek a következő években stabil és inspiráló működési környezetet teremthetnek az egyetem közössége számára a Moholy-Nagy Művészeti Egyetemen.

— Növekedés, építkezés, kiteljesedés

A Moholy-Nagy Művészeti Egyetem története jól példázza, hogy egy művészeti intézmény identitása nem statikus, hanem folyamatosan alakuló szerkezet. Az iskola a 19. század utolsó harmadában, a díszítőművészetek oktatása köré szerveződve jött létre, abban az időszakban, amikor Európa-szerre új kapcsolatok kezdtek kialakulni a művészet, a kézművesség és az ipari termelés között. A kezdeti képzési profil az iparművészeti gyakorlatokhoz kapcsolódott, amelyek célja az volt, hogy a tárgyi kultúra minőségét emelje a modernizálódó társadalomban. Az eredetileg a díszítőművészetek köré szerveződő oktatás előbb az iparművészeti műfajokat, majd további tervezői professziókat fogadott be.

Az intézmény fejlődése a 20. század során több, egymást követő bővülési hullámmal folytatódott. Az iparművészeti alapokra épülő képzés fokozatosan új területekkel gazdagodott: megjelent a bútortervezés, a belsőépítészet, az építészet, később a formatervezéshez kapcsolódó szakmai irányok, az elméleti képzés, a művészeti menedzser- és tanárképzés, majd a médiaművészet és a vizuális kommunikáció különböző formái. A képzési portfólió bővülése nem csupán szakmai differenciálódást jelentett, hanem a színvonal emelkedését, és azt is, hogy **az intézmény folyamatosan kereste a kapcsolatot a társadalmi és gazdasági változásokkal és valósággal.**

Ez a megújulási képesség az intézmény történetének egyik legfontosabb sajátossága. A történeti fordulópontok – az első világháborút követő átalakulások, a második világháború utáni modernizációs törekvések, majd a rendszerváltás utáni új gazdasági és kulturális környezet – mind olyan helyzeteket teremtettek, amelyekben az intézménynek újra kellett definiálnia saját szerepét. A MOME elődintézményei ezekben az időszakokban nem pusztán túléltek, hanem képesek voltak új szakmai orientációkat kialakítani és új oktatási modelleket bevezetni.

A 21. század elejére az intézmény fokozatosan egy olyan design-egyetemi modell felé mozdult el, amelyben a művészeti alkotás, a tervezői gondolkodás és a technológiai innováció egymással szoros kapcsolatban jelennek meg. A design nem pusztán műfaji kategória, hanem egyben problémamegoldó módszer és interdiszciplináris gondolkodásmód. Ez a szemlélet egyre inkább meghatározóvá vált a képzési struktúrában, és egyre erősebben kapcsolta össze az egyetemet a kreatív ipar különböző területeivel.

A MOME mai arculata több, egymást követő vezető munkájának eredménye. **Az intézmény modernkori fejlődésében különösen fontos szerepet játszottak azok a rektorok, akik az egymást követő korszakokban új irányokat nyitottak az egyetem számára.** Pogány Frigyes rektorsága idején erősödött meg az intézmény építészeti és tárgykulturális szemlélete, amely hosszú távon is meghatározta a MOME szakmai identitásának alaprétegeit. Gergely István vezetése idején erősödött meg az intézmény akadémiai és tudományos karaktere, az elmélet, a gyakorlat és az ipari kapcsolatok hármasságának beépítése egy, a korát megelőző hármas osztatú képzési forma bevezetésével. Kopek Gábor kötötte össze az Egyetem éthoszáét Moholy-Nagy László szellemi örökségével, valamint az ő rektorsága idején alakult ki az a vízió, ami a MOME mai intézményi és építészeti arculatának meghatározója. Fülöp József vezetése alatt az egyetem infrastrukturális és intézményi megújulása új szintre lépett: a MOME Campus létrejött és „belakása”, a nemzetközi jelenlét erősödése és az intézmény stratégiai fejlesztése tartósan átalakította az egyetem működését.

A zugligeti campus megújítása fejlett és jól felszerelt fizikai környezetet hozott létre. A campusfejlesztés nem csupán építészeti beruházás volt, hanem az intézmény jövőképeinek térbeli megfogalmazása is. **Az elmúlt évtized egyik legjelentősebb fordulópontját az jelentette, hogy az intézmény 2020-ban**

alapítványi fenntartásba került. Ez a változás új működési kereteket és új fejlesztési lehetőségeket teremtett.

Ezzel párhuzamosan az egyetem tudatosan törekedett arra, hogy erősítse nemzetközi jelenlétét és regionális szerepét. **A cél egy olyan kreatívipari és design központ kialakítása volt, amely képes bekapcsolódni a globális szakmai hálózatokba, és a közép-európai régióban is meghatározó hatással működhet.** Az egyetem számos tekintetben az észak- és nyugat-európai design egyetemek modelljeit tekintette referenciának, különösen azokat az intézményeket, amelyek a művészeti képzést a technológiai és innovációs gondolkodással kapcsolják össze.

Az ilyen léptékű intézményi átalakulások azonban mindig komplex folyamatok. Egy egyetem identitása nem kizárólag szervezeti struktúrákban vagy fejlesztési programokban formálódik, hanem az oktatók, hallgatók és munkatársak közösségi tapasztalataiban is. Az elmúlt évek reformjai – bár számos új lehetőséget nyitottak meg – egyúttal intenzív intézményi vitákat is generáltak. **Ezek a viták sok esetben az egyetem jövőjéről, működési modelljéről és értékrendjéről szóltak.** Többek között fajsúlyos kérdésként merültek fel az analóg és digitális technológiák párhuzamos létének és jövőbeli alakulásának lehetőségei, az oktatási szintek értékínálatának kérdései, de az is, hogy a diszciplináris és interdiszciplináris megközelítéseknek mi a jelen- és jövőbeli alakulása az egyetem működési kultúrájában. Ezek és más kérdések is ismételten felvetették a MOME intézményi struktúráinak átalakítási igényeit.

A MOME fejlődési ívének megértéséhez nem elegendő csupán a strukturális változásokat vizsgálni. Ugyanilyen **fontos annak felismerése, hogy az intézmény fejlődése mindig párbeszéd eredménye,** ami a különböző generációk, szakmai közösségek és intézményi szereplők közötti folyamatos egyeztetésével zajlik. A MOME története azt mutatja, hogy az intézmény akkor volt képes igazán megújulni, intenzíven jó irányba fejlődni, amikor ezek a párbeszéd-ek produktív irányba terelődtek, és amikor a változások mögött közösségi tanulási folyamatok és közössé váló víziók álltak.

A jelenlegi időszak ebből a szempontból egy újabb fordulópontként értelmezhető. Az elmúlt évek fejlesztései új intézményi kereteket hoztak létre, amelyek hosszú távon meghatározzák az egyetem működését. A következő szakasz feladata ezért nem elsősorban az újabb szerkezeti átalakítás, hanem annak biztosítása, hogy ezek az új keretek stabil, átlátható és a közösség számára is értelmezhető módon szilárduljanak meg, széles körben adjanak helyet a további értékteremtő, tartalmi munkának, amelyen keresztül **egy ilyen kreatív közösség kimagasló minőségű szakmai válaszokat fog tudni adni korunk kihívásaira.**

— Az átalakulás éveinek mérlege

Az elmúlt évtized a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem történetének egyik legintenzívebb átalakulási időszaka volt. **A 2020-ban bevezetett alapítványi működési modell új intézményi kereteket hozott létre, amelyek igen komoly fejlesztési lehetőségeket nyitottak meg az egyetem számára.** A finanszírozási feltételek jelentős javulása, a campus kialakítása és a nemzetközi kapcsolatok tudatos erősítése egyaránt hozzájárultak ahhoz, hogy a MOME fejlődéstörténetének új szakaszába lépjen.

De a változások korábban kezdődtek, tulajdonképp a Moholy-Nagy névfelvételeig vezethetők vissza. Ez egy jelentős, új perspektíva megnyitása volt, amely során az egyetem gondolkodásában és kommunikációjában új, ambíciózus célok fogalmazódtak meg. Ezen célok megvalósítását szolgálta az intézeti struktúra kialakítása: az egyetem oktatási struktúrája szakmacsoportokba szerveződött. Itt gyökerezik a nemzetközi kapcsolatok felfejlesztésének alap gondolata és a regionális befolyásoló szerep megcélzása. Az intézeti modell kiépítését brandépítés, campusfejlesztés, tantervfejlesztés, a tantervi háló átalakítása és a hárompilléres modell kidolgozása, majd az új campus megépülése után a modell bevezetése követte. **Egy intenzíven modernizálódó, korszerűsödő egyetemet láthatunk, amely ambíciózusan halad céljai felé,** és még a teljes egyetem elköltözése (Z-korszak), vagy a világjárvány okozta sokk sem tántorítja el céljaitól, egyedül a szűkös finanszírozás lassítja a céljai megvalósításában, de az alapítványosodással ez az akadály is elhárul.

Ezen előzmények után, ebben a tágabb kontextusban született meg a *Jövő Egyeteme Program*, amelynek célja az volt, hogy az intézmény szerkezetét, oktatási modelljét és innovációs kapacitásait egy átfogó stratégiai keretben gondolja újra. A program kiindulópontja az a felismerés volt, hogy a 21. századi design- és művészeti oktatás nem választható el a technológiai fejlődéstől, a társadalmi innovációtól és a kreatív ipar átalakulásától. **Az egyetem ezért olyan működési modellt kívánt kialakítani, amelyben az alkotói gyakorlat, a kutatás és az innováció egymással szoros kapcsolatban jelennek meg.**

A *Jövő Egyeteme Program* kezdeményezés több szinten is változásokat hozott. Egyrészt új intézményi struktúrák jöttek létre, amelyek célja az volt, hogy a hagyományos képzési keretek mellett **erősebb teret kapjanak az interdiszciplináris együttműködések és az alkalmazott kutatási projektek.** Másrészt az egyetem tudatosan törekedett arra, hogy erősítse kapcsolatát az ipari és társadalmi partnerekkel, valamint arra, hogy bekapcsolódjon a nemzetközi design- és innovációs hálózatokba.

Ezek a változások új jövőképet nyitottak a MOME számára. Az egyetem egyre inkább olyan diverz portfólióval rendelkező intézményként kezdte meghatározni önmagát, amely nemcsak oktatási és művészeti műhely, hanem a kreatív ipar és a társadalmi innováció egyik fontos szereplője is. **Az egyetem termékeny vitáknak adott helyet** arról a kérdésről, hogy design nem

osupán művészeti vagy esztétikai tevékenységként értelmezi, hanem olyan gondolkodási és problémamegoldási módszerként is, amely képes összekapcsolni a különböző tudásterületeket. Az egyetemen megjelenő szakok, szakterületek összességében a művészetek, a design, az építészet, a textil- és divattervezés, a tárgyalkotó területek, a médiaterületek, a film, a pedagógia, a művészeti menedzsment és a kapcsolódó teoretikus területek **nagy diverzitású képet nyújtanak, amelyre nem problémaként, hanem életképes, értékteremtő és problémamegoldó kreatív közegként tekintünk**, ami további tudományterületekkel az interdiszciplináris gondolkodás talaján képes nagy komplexitású, releváns problémafelvetésekre válaszokat adni. Ehhez az új megértéshez kell az egyetemnek megtalálnia a megfelelő megújuló struktúrákat. A folyamatos átalakulási-megújulási programok nagy nyomás alatt tartották az egyetem közösségét.

Egy ilyen léptékű átalakulás természetes módon kérdéseket és vitákat is generál egy egyetemi közösségen belül. **A Jövő Egyeteme Program körül kibontakozó diskurzusok sok esetben arról szóltak, hogy miként lehet összeegyeztetni az innovációs és fejlesztési célokat a művészeti autonómia hagyományaival**, illetve hogyan alakítható ki olyan szervezeti struktúra, amely egyszerre képes támogatni a kísérletezést és biztosítani az intézmény stabil működését.

Ezek a viták a MOME közösségének különböző rétegeiben – az oktatók, a hallgatók és az intézmény munkatársai között – egyaránt megjelentek. Bár időnként feszültségekkel jártak, mégis fontos szerepet játszottak abban, hogy az egyetem közösen gondolja végig a saját jövőjét. **Egy olyan intézményben, amelynek alapvető értéke a kritikai gondolkodás és az alkotói szabadság, az ilyen párbeszéd a fejlődés természetes részét képezik.** Az elmúlt évek tapasztalatai azt is megmutatták, hogy az intézményi innováció nem egyszeri lépés, hanem folyamatos tanulási feladat. A szervezeti modellek és programok csak akkor válnak igazán működőképessé, ha a közösség tapasztalatai és visszajelzései alapján folyamatosan alakíthatók. A *Jövő Egyeteme Program* felülvizsgálata és továbbfejlesztése ezért nem az eredeti elképzelések feladását célozta, hanem azok finomhangolását.

Az elmúlt időszak egyik legfontosabb feladata éppen ez volt: áttekinteni a program eddigi tapasztalatait, és olyan korrekciókat bevezetni, melyek erősítik az intézmény működőképességét és közösségi elfogadottságát. **Az így kialakuló Jövő Egyeteme 2.0 modell célja az, hogy megőrizze az innovációs törekvések lényegét, miközben stabilabb, átláthatóbb és jobb belső arányú – a mátrix struktúrájú akadémiai szervezeti rendszer horizontális és vertikális elemeit jobban kiegyensúlyozó – kereteket biztosít az egyetem működéséhez.** A *Jövő Egyeteme Program* egy ambiciózus intézményi reformkísérlet volt, amely a MOME működésének számos területét újraszervezte. A program alapvető célja az volt, hogy a design, a technológia és az innováció kapcsolatát intézményi szinten is erősítse, és az egyetem működését olyan struktúrákba rendezze, amelyek jobban támogatják a kutatási és fejlesztési tevékenységeket.

A program egyes elemei fontos irányokat jelöltek ki az egyetem jövője szempontjából. Ugyanakkor a szervezeti struktúrák gyors átalakítása és az új működési modellek részleges kidolgozottsága több ponton bizonytalanságot eredményezett az intézményi működésben. Az elmúlt időszak tapasztalatai ezért világossá tették, hogy az egyetem számára a következő időszak egyik legfontosabb feladata a működési keretek stabilizálása. **A megbízott rektori időszakom alatt kidolgozott Jövő Egyeteme 2.0 modell nem egy teljesen új koncepciót jelent, hanem az elmúlt évek tapasztalatain alapuló korrekciót és továbbfejlesztést.** A cél az, hogy a program értékes elemei megmaradjanak, miközben az intézményi működés világosabb, stabilabb, kiegyensúlyozottabb szervezeti keretek között folytatódhat. A stabilizáció ebben az értelemben nem a változások visszafordítását jelenti, hanem azok olyan intézményi környezetbe helyezését, amely hosszú távon is kiszámítható és átlátható működést tesz lehetővé az egyetem közössége számára.

Ebben a folyamatban különösen fontos szerepet játszottak az egyetemi közösség visszajelzései. A hallgatók megszólalásai, az oktatói közösség szakmai reflexiói, a támogató munkatársak észrevételei, a szenátus döntései és az intézmény különböző fórumain zajló párbeszéd egyaránt hozzájárult ahhoz, hogy az egyetem újraértékelje saját működési modelljét. **A hallgatók nem pusztán a változások érintettjei, hanem azok egyik legfontosabb indikátorai és kezdeményezői is.** A jelenlegi helyzet ezért nem egy lezárt reformfolyamat végét jelenti, hanem egy új szakasz kezdetét. Az átalakulás évei után az egyetem számára most az a feladat, hogy az elindított fejlesztéseket olyan intézményi keretbe illessze, amely hosszú távon is stabil, kiszámítható és a közösség számára is átlátható működést biztosít, amely minden korábbinál sikeresebben támogatja a MOME közösségének tartalmi aktivitását!

— A stabilizáció – az elmúlt egy év tapasztalatai

2025 elején a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem olyan időszakba lépett, amikor az elmúlt évek gyors intézményi átalakulásának következményei egyszerre váltak láthatóvá. A szervezeti reformok, a *Jövő Egyeteme Program* és az új működési struktúrák jelentős energiákat mozgósítottak az egyetem életében, ugyanakkor világossá tették azt is, hogy egy ilyen léptékű változás után szükség van egy stabilizációs szakaszra. **Az elmúlt évek intézményi átalakulásai nem egyetlen reformhoz köthetők, hanem több, egymásra épülő szervezeti kísérlet eredményeként alakultak ki.** Az új campusra való visszaköltözés után az egyetem működését az úgynevezett hárompilléres modell határozta meg. Ebben a struktúrában az akadémiai oktatás, a technológiai műhelyek és a kutatási-innovációs tevékenység egymással együttműködő, de szervezetenként elkülönülő egységekbe szerveződtek.

A modell egyik legfontosabb célja az volt, hogy a művészeti és design képzés hagyományos műhelystruktúráját kiegészítse olyan intézményi kapacitásokkal, melyek erősítik az egyetem technológiai, kutatási és innovációs

potenciálját. Ebben a rendszerben különösen fontos szerepet kapott az Innovációs Központ, amely a kutatás, a fejlesztés és az ipari együttműködések szervezeti kerete lett. A hárompilléres modell azonban viszonylag rövid ideig működött. **Az alapítványi formára való átállással új intézményi elképzelések jelentek meg,** amelyek végül a *Jövő Egyeteme Program* struktúrájában öltöttek formát.

Amikor megbízott rektorként felkérést kaptam arra, hogy segítsen az intézményi konszolidációt, ezt a feladatot elsősorban közösségi és szerkezeti kérdésként értelmeztem. Egy egyetem működése nem pusztán adminisztratív rendszerekből áll: legalább ilyen fontos az a bizalmi háló, amely az oktatók, a hallgatók és az intézmény különböző szervezeti egységei között kialakul. **Az elmúlt időszak egyik legfontosabb feladata ezért az volt, hogy az egyetem közössége újra megtalálja azokat a párbeszédformákat, amelyek lehetővé teszik a közös gondolkodást az intézmény jövőjéről.**

A stabilizáció első lépése a folyamatban lévő programok és intézményi struktúrák áttekintése volt. Az elmúlt évek fejlesztései jelentős értékeket hoztak létre, ezért nem az volt a cél, hogy ezeket visszafordítsuk, hanem az, hogy működésüket a közösségi tapasztalatok fényében újragondoljuk. A *Jövő Egyeteme Program* felülvizsgálata ennek a munkának az egyik központi eleme volt. **A program alap gondolata – a design, a technológia és az innováció szorosabb összekapcsolása – továbbra is fontos irányt jelöl ki az egyetem számára,** ugyanakkor szükség volt arra, hogy az intézményi struktúrák világosabbá és a mindennapi működés szempontjából átláthatóbbá váljanak, és a jelentős szakmai-kulturális értéket képviselő alkotói-kutatói-oktatói közösségek együtt maradjanak.

A stabilizációs időszak másik fontos eleme a közösségi párbeszéd megerősítése lett. Az elmúlt évben több olyan fórum és egyeztetési folyamat indult el, amelyek lehetőséget adtak az oktatóknak, hallgatóknak és munkatársaknak tapasztalataik és javaslataik közvetlen megfogalmazására. **Egy művészeti egyetem csak akkor képes hosszú távon megújulni, ha ezek az egyeztetések nem alkalmi konfliktushelyzetekhez kötődnek, hanem a mindennapi működés természetes részévé válnak.**

Az egyetemen felerősödött feszültségek a hallgatói közösség megszólalásaiban is megjelentek. A hallgatói reakciókat azonban érdemes nem pusztán konfliktusként értelmezni. **Egy művészeti egyetem közösségében a hallgatók gyakran az intézményi változások legérzékenyebb indikátorai:** gyorsan érzékelik azokat a kérdéseket, amelyek az egyetem identitásával, működésével vagy jövőjével kapcsolatos bizonytalanságokat jelzik. A stabilizációs időszak egyik tanulsága ezért az volt, hogy az intézményi döntések mellett legalább ilyen fontos a döntések hátterének és céljainak világos kommunikációja. Egy egyetem hosszú távú működése csak akkor lehet stabil, ha a közösség tagjai nemcsak résztvevői, hanem értő szereplői is az intézményi változásoknak.

A stabilizáció időszaka más területeken sem jelentett passzív várakozást. Az egyetem tovább dolgozott nemzetközi kapcsolatainak erősítésén – az európai uniós pályázati és mobilitási körből történt kizárása ellenére is –, valamint kutatási és innovációs együttműködéseinek fejlesztésén és kiterjesztésén. Mindez azt mutatja, hogy a stabil működés és az innováció nem egymást kizáró, hanem egymást erősítő folyamatok. Az egy év tapasztalatai megerősítettek abban, hogy a MOME számára a következő időszak legfontosabb feladata a kiszámítható és átlátható intézményi működés megerősítése. Egy olyan egyetem, amelynek alapértéke a kreativitás és a kísérletezés, csak akkor lehet valóban innovatív, ha működésének alapstruktúrái stabilak és érthetőek a közösség számára. A pályázatom ebből a tapasztalatból indul ki. **A következő évek fő feladata nem újabb szervezeti kísérletek indítása, hanem az, hogy az elmúlt időszakban kialakított intézményi keretek tartósan működőképpé váljanak, és az egyetem közössége olyan környezetben dolgozhasson és alkothasson, amely egyszerre biztosít stabilitást és inspirációt.**

MOME-stratégia

Az átalakulás folyamatai olyan intézményi kereteket hoztak létre a Moholy-Nagy Művészeti Egyetemen, amelyek stabil alapot adnak a következő időszak fejlődéséhez. A fejlesztések eredményeként a MOME ma korszerű infrastruktúrával és nemzetközi kapcsolatokkal rendelkezik. A következő évek feladata ezért nem az intézmény identitásának újradefiniálása, hanem annak tudatos megerősítése. **A stabilizálódó alapokon a szakmai munkában való intenzív elmerülés hozza meg az innovációt, és általában az innovatív, problémamegoldó reflexiókat a körülöttünk lévő kihívásokra.** A MOME jövőképe egy olyan egyetem, ahol a művészeti és design gondolkodás, a technológiai innováció és a társadalmi felelősségvállalás egymást erősítve jelennek meg.

1. A DESIGN MINT INTERDISZCIPLINÁRIS GONDOLKODÁSMÓD

A MOME egyik meghatározó sajátossága, hogy a design nem csupán szakmai területként jelenik meg, hanem olyan gondolkodási és problémamegoldási módszerként, amely képes összekapcsolni különböző tudásterületeket. **A jövő design egyeteme olyan intézmény, ahol a művészeti gyakorlat, a technológiai kísérletezés és a társadalmi reflexió egymással párbeszédben fejlődik.**

A következő évek feladata ezért az interdiszciplináris együttműködések további erősítése. A cél olyan intézményi környezet kialakítása, amelyben természetessé válik a különböző szakmai területek közötti együttműködés, és ahol a tervezés, az alkotás, a design közös nyelvként teremti meg a különböző tudásformák találkozását. **A MOME-n –**

mint művészeti egyetemen – jelen van a művészeti és designterületek interdiszciplináris együttműködéséhez szükséges diszciplínák sokfélesége, de ezt projektekhez kapcsolódva ésszerű más, az adott kutatási-alkotási téma szempontjából releváns tudományterületekkel kiegészíteni. Érdemes az egyetemre ökoszisztémaként tekinteni: olyan élő, egymásra reagáló rendszerként, amelyben a különböző szakterületek és szereplők nem elszigetelten működnek, hanem folyamatos kölcsönhatásban alakítják egymást és a közös gondolkodást. Ez erősítheti a MOME egyetemközi kapcsolatait, interdiszciplináris diverzitási potenciálját, egyben a design, mint interdiszciplináris gondolkodás mód ismertségét és elismertségét.

2. NEMZETKÖZI JELENLÉT ÉS REGIONÁLIS SZEREP

A MOME az elmúlt években egyre erősebben kapcsolódott be a nemzetközi design- és művészeti hálózatokba. Ez a folyamat a következő időszakban is meghatározó marad, mivel egy kis létszámú művészeti egyetem számára a nemzetközi jelenlét az oktatás és a kutatás minőségének egyik fontos feltétele. **A MOME jelenleg Magyarország legerősebb design egyeteme,** regionálisan is ismert intézmény, amely globális hálózati kapcsolatokat is épít, mindemellett kis létszámú, elit egyetem. A profilja hasonlít a Royal College of Art (London), vagy a Aalto University (Helsinki) design képzéseinek modelljéhez, szellemiségéhez.

A cél a minőségi kislétszámú egyetemi pozíciót megtartani és tovább alakítani – remélhetőleg az egyéb együttműködési és pályázati lehetőségek kiaknázása mellett hamarosan újra az európai uniós együttműködések és pályázati lehetőségek támogatásával –, amelyben a MOME egyszerre működhet regionális és globális kontextusban. Regionális és európai szinten az egyetemnek olyan design intézményekkel kell keresnie a kapcsolatot, amelyek a művészeti képzést az innovációs gondolkodással kapcsolják össze, és amelyekben a közös kulturális és földrajzi háttér termékeny alapot nyújt a hallgatói munkák, az oktatói kollaborációk kialakítására. Ugyanakkor érdemes globális viszonylatokban fejlet, vagy épp a fejlődés intenzív szakaszába lépni készülő egyetemekkel is kapcsolatokat építeni, amire a közelmúltban már szép példák vannak. Mindezek az aktivitások a tartalmi értékremlés mellett hozzájárulnak az egyetem regionális, európai és globális láthatóságának növeléséhez is.

3. KAPCSOLAT A KREATÍV IPARRAL ÉS A TÁRSADALMI INNOVÁCIÓVAL

A design és a művészet ma egyre szorosabban kapcsolódik olyan területekhez, mint a technológiai fejlesztés, a fenntarthatóság, vagy a társadalmi innováció. A MOME számára ezért fontos, hogy aktív kapcsolatot alakítson ki azokkal a gazdasági és társadalmi szereplőkkel, amelyek ezekben a folyamatokban részt vesznek.

Ez a kapcsolat azonban nem pusztán szolgáltatási viszonyt jelent, mindamellett, hogy a szolgáltatási potencia növelése sem lebecsülendő. Egy művészeti egyetem feladata nemcsak az, hogy reagáljon a primer gazdasági igényekre, hanem az is, hogy kritikai és kreatív perspektívákat kínáljon társadalmi kihívásokra. **A MOME olyan együttműködésekre törekszik, amelyekben hallgatói és oktatói valós problémákon dolgozhatnak, miközben megőrzik az alkotói kísérletezés szabadságát.**

4. KUTATÁS, INNOVÁCIÓ ÉS TECHNOLÓGIAI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK

A MOME fejlődésének egyik fontos iránya az elmúlt években a kutatási és innovációs tevékenységek erősítése volt. A design és a művészet ma egyre szorosabban kapcsolódik a technológiai fejlesztésekhez, az adatvezérelt rendszerekhez, valamint a fenntarthatósági és társadalmi innovációs kérdésekhez. Ennek az iránynak az intézményi keretét részben az Innovációs Központ kialakítása teremtette meg, amelynek célja az volt, hogy a művészeti és design alapú egyetemi gondolkodást összekapcsolja a kutatás-fejlesztési és ipari együttműködésekkel. A központ létrehozása fontos lépést jelentett abban, hogy **a MOME ne csupán oktatási intézményként, hanem tudás- és innovációs központként is megjelenjen a kreatív ipar és a technológiai fejlesztések területén.**

Az Innovációs Központ az új szervezeti modellben átalakult, funkciói azonban az akadémiai mátrix szervezetbe integrált formában tovább élnek. A következő időszak feladata, hogy ezek a kezdeményezések a *Jövő Egyeteme 2.0* keretei között megerősödjenek, a kutatási és innovációs tevékenység integráltabb együttműködésekkel tudjon kialakítani az oktatási területekkel, és ezen keresztül a terület az egyetem kutatási-innovációs profiljának meghatározó elemévé váljon. A cél nem egy klasszikus technológiai egyetem modelljének átvétele, hanem egy **olyan sajátos környezet megteremtése, amelyben a designkutatás nem kiegészíti, hanem alakítja a technológiai és társadalmi kihívásokra adott válaszokat.**

5. AZ ALKOTÓI MŰHELYEK AUTONÓMIÁJA

Egy művészeti egyetem legfontosabb értéke a benne működő szakmai műhelyek minősége és sokfélesége. A MOME történetének egyik legnagyobb erőssége mindig az volt, hogy olyan oktatói közösségek dolgoztak benne, amelyek képesek voltak saját szakmai hagyományukat a legmagasabb minőségi szinten fenntartani, továbbadni, miközben folyamatosan reagáltak a kortárs művészeti és design folyamatokra. **Az egyetem csak akkor lehet sikeres, ha ezek a műhelyek megőrzik szakmai autonómiájukat és alkotói szabadságukat.** Az intézményi struktúrák feladata ezért nem az, hogy korlátozzák ezt a működést, hanem az, hogy olyan kereteket biztosítsanak, amelyek támogatják a műhelyek közötti együttműködést és a tudás megosztását.

6. A TECHNOLÓGIAI, ÖKOLÓGIAI ÉS TÁRSADALMI VÁLTOZÁSOKRA ÉRZÉKENY REAKCIÓK

Az Egyetem fontos célja és elemi kötelessége érdemi választ adni a társadalomformáló hatású technológiai jelenségekre, így az AI fejlődése által generált technológiai és nyomában társadalmi változásokra, amelyek megalapozott várakozások szerint rövid időn belül radikálisan felülírják a munkával, a kreatív munkával kapcsolatos társadalmi gyakorlatokat. **Egyfelől meg kell őriznünk értékeinket, identitásunkat, másfelől muszáj érdemben reagálnunk, integrálnunk az új technológiai eszközöket,** megértenünk azok működését és hatásait, magasabb szintre emelnünk az egyetem minőségi tevékenységeit, különösen az oktatás-kutatás-alkotás területén.

Ezzel párhuzamosan az egyetemnek az ökológiai válság és a klímaváltozás kihívásaira is reflektálnia kell. A környezeti fenntarthatóság nem különálló területként, hanem az oktatás, a kutatás és az alkotói gyakorlat egészét átható szempontként jelenik meg: a felelős anyaghasználatban, a technológiák ökológiai hatásainak vizsgálatában, valamint olyan tervezési és gondolkodási modellek kialakításában, amelyek hosszú távon is fenntartható válaszokat adnak a globális kihívásokra.

7. A HAGYOMÁNYOS TECHNOLÓGIÁK TISZTELETE ÉS MEGŐRZÉSE

A Moholy-Nagy Művészeti Egyetem identitásának egyik alaprétege a hagyományos technológiákhoz és kézműves tudásokhoz való viszony. Ezek nem pusztán a múlt örökségei, hanem élő tudásformák, amelyek a kortárs tervezői gondolkodás számára is nélkülözhetetlen referenciát és inspirációt jelentenek. **Az egyetem feladata nem csupán e technológiák megőrzése, hanem azok újraértelmezése és továbbéltetése is.** A kézi megmunkálás, az anyagismeret és a mes-

terésbeli tudás olyan tapasztalati alapot biztosítanak, amely nem helyettesíthető digitális eszközökkel, ugyanakkor termékeny párbeszédbe léphet velük.

A jövő designereinek képzésében ezért továbbra is kiemelt szerepet kap az anyaggal való közvetlen kapcsolat, a gyakorlati kísérletezés és a hagyományos technikák ismerete, valamint a megújítási lehetőségek kutatása. **A MOME célja, hogy a hagyományos és kortárs technológiák ne egymással szemben, hanem egymást erősítve legyenek jelen az oktatásban és a kutatásban.** Ezt a szemléletet a közgyűjteményekkel való együttműködések is erősíthetik, hiszen ezek az intézmények egyszerre őrzik és újraértelmezik a tárgyi és technológiai tudást, így fontos partnerei lehetnek az oktatási és kutatási folyamatoknak. Ennek érdekében támogatja a műhely alapú oktatási formákat, a mesterségbeli tudás átadását, valamint azokat az interdiszciplináris kezdeményezéseket, amelyek a tradicionális technikákat új kontextusokba helyezik. A hagyomány megőrzése ebben az értelemben nem konzerválást, hanem aktív továbbírást jelent: annak felismerését, hogy a múlt technológiai a jövő innovációinak is részei lehetnek.

8. AZ EGYETEM MINT BIZTONSÁGOS, KULTURÁLT ÉS TÁMOGATÓ KÖZEG

Az egyetem működésének alapfeltétele egy olyan biztonságos és kulturált környezet megteremtése, amelyben a hallgatók, az oktatók és a támogatók egyaránt kiszámítható, biztonságos, méltányos és inspiráló feltételek között dolgozhatnak. A MOME célja olyan intézményi kultúra erősítése, amely egyszerre épít a kölcsönös tiszteletre, a szakmai igényességre és az együttműködésre. 2025-2026 során ismét fókuszba került ez a téma, fontos programok indultak el, melyek egyrészt a jogi környezet tisztán megfogalmazott rendszerét fejlesztik tovább, segítik ennek széleskörű ismeretét és láthatóságát, másrészt olyan közösségi eseménysorozatot indítottunk útjára, amely a vonatkozó ismeretanyag és viselkedési normák primer megismertetésén túl egyetemi közösségünk további kulturális megerősödését célozza meg a tolerancia, az elfogadás, a biztonságos együttélés területén.

A MOME jövőképe tehát egy olyan egyetem, amely stabil intézményi keretek között működik, miközben nyitott marad az új gondolatokra, technológiákra és művészeti gyakorlatokra. Olyan intézmény, amelyben az innováció nem szervezeti kényszer, hanem az alkotói és kutatói közösségek természetes működéséből fakad.

Az intézményi működés és vezetés elvei

Az elmúlt évek intézményi átalakulásai nemcsak szervezeti, hanem vezetési szempontból is fontos tanulságokkal szolgáltak. Egy komplex egyetemi szervezet működése nem kizárólag a formális struktúrák minőségén múlik: legalább ilyen fontos a vezetői tapasztalat, az intézményi beágyazottság és a szakmai közösségekkel való folyamatos párbeszéd, annak megértése, hogy az egyetem különböző szakmai műhelyei hagyományokkal, működési logikákkal, szakmai érvényességekkel rendelkeznek. **A stabil intézményi működés egyik feltétele ezért az, hogy a vezetési struktúrák ne csupán adminisztratív döntéshozatali mechanizmusokat jelentsenek, hanem olyan együttműködési kereteket is, amelyekben a különböző szakmai közösségek tapasztalatai és szempontjai érdemben jelen lehetnek.**

Az ilyen léptékű változások azonban szükségszerűen felvetik azt a kérdést is, hogy miként lehet a különböző szervezeti elemeket hosszú távon működőképes rendszerbe rendezni. Az intézményi működés hatékonysága szempontjából fontos kérdés a szervezettség szintje is. **Ha a szervezeti folyamatok nem kellően világosak, az felesleges erőforrás-felhasználáshoz és működési nehézségekhez vezethet.** A következő időszak egyik legfontosabb feladata ezért az intézményi struktúra stabilizálása és átláthatóbbá tétele.

A Jövő Egyeteme 2.0 mátrixstruktúrája horizontális és vertikális elemekre épül. A szakmai tudás és a képzések a vertikális egységekben, központokban koncentrálnak, biztosítva a diszciplináris alapok autonómiáját, stabilitását, valamint a magas színvonalú képzést és kutatást. Ezzel párhuzamosan a több szakot érintő, intézményi szintű kérdésekért a horizontális elemek felelnek, amelyek keretet adnak az interdiszciplináris együttműködéseknek. Ennek révén a szakokon átívelő kezdeményezések nem esetleges módon, hanem intézményes formában jelennek meg, és a jelentőségüknek megfelelő súllyal épülnek be a képzési struktúrába.

A modell működésének egyik alapvető feltétele a koordináció és a párbeszéd kultúrájának erősítése. Mivel egy-egy döntés gyakran több szereplőt érint, a rendszer a konszenzuson alapuló működés felé tereli az intézményt, ami egyben a legnagyobb kockázatát is jelenti. **A struktúra akkor lehet sikeres, ha az együttműködés nem lassító tényező, hanem a minőség garanciája.** Ebben kulcsszerepet játszhat a csírájában meglévő intézményi kultúra, az elkötelezett rektori vezetés, az őt segítő, horizontális és vertikális szervezeti egységeket irányító rektorhelyettesek, valamint a koordinációs és fejlesztési iroda, amely képes összefogni és monitorozni a különböző szinteken zajló folyamatokat, és támogatni az intézményi szintű összehangolást.

Az egyetem irányításának egyik alapelve az egyensúly megteremtése a stratégiai vezetés és a szakmai autonómia között. A rektori vezetés feladata az intézmény hosszú távú irányának kijelölése és az ehhez szükséges szervezeti keretek biztosítása. Ugyanakkor egy művészeti egyetem működése csak

akkor lehet sikeres, ha a szakmai műhelyek rendelkeznek azzal a szabadsággal, ami lehetővé teszi számukra saját szakmai útjuk alakítását. A következő években ezért kiemelt figyelmet kell fordítani a döntéshozatali mechanizmusok átláthatóságára és a különböző intézményi szereplők közötti együttműködés erősítésére. A szenátus, az egyetemi vezetés, a szakmai műhelyek és a hallgatói közösség közötti párbeszéd nem pusztán formális intézményi folyamat, hanem az egyetem jó, sőt kiváló működésének egyik alapfeltétele.

Az intézményi irányítás másik fontos kérdése az egyetem külső kapcsolatrendszere. Az alapítványi fenntartás új lehetőségeket teremtett az egyetem számára, ugyanakkor új típusú együttműködések is igényel a fenntartóval és a különböző társadalmi partnerekkel. **A rektori vezetés egyik feladata ezért az, hogy az egyetem szakmai autonómiáját megőrizve alakítsa ki ezeket a kapcsolatokat,** és olyan együttműködési formákat hozzon létre, amelyek az intézmény kiváló működését és további fejlődését szolgálják.

Az egyetem működésének stabilitása szempontjából fontos az is, hogy az intézményi struktúra hosszú távon kiszámítható maradjon. A gyakori szervezeti változások rövid távon dinamizmust hozhatnak egy intézmény életébe, hosszabb távon azonban bizonytalanságot is okozhatnak. **A következő időszak egyik célja ezért az, hogy a MOME olyan működési modellt alakítson ki, amely egyszerre képes támogatni az ihletett alkotói munkát, a kreativitást és az innovációt, valamint biztosítani a mindennapi működés stabilitását.**

Egy jól működő egyetem végső soron nem a szervezeti diagramokban mérhető, hanem abban, hogy mennyire képes **inspiráló környezetet teremteni az alkotáshoz, a kutatáshoz és a tanulásához.** Az intézményi struktúra feladata éppen ezért nem az, hogy önmagában váljon meghatározóvá, hanem az, hogy olyan keretet biztosítson, amelyben az egyetem közössége szabadon és felelősen dolgozhat.

A párbeszédre alapuló rendszer működésének elengedhetetlen feltétele az akadémiai és a támogató struktúrák kooperációja. A rektor és a vezérigazgató folyamatos együttműködése elengedhetetlen egy ilyen kettős irányítású szervezeti struktúra esetén. Az egyetem működésének alapja a külső és belső kapcsolatrendszerek tudatos és kiegyensúlyozott ápolása. **A fenntartói környezettel való együttműködésben kiemelt szerepe van a kuratóriummal való rendszeres és konstruktív párbeszédnek,** amelyben az egyetem operatív működéséért a rektor – a vezérigazgatóssággal együttműködésben – felel.

Az egyetem rektora aktívan részt vesz a Magyar Rektori Konferencia munkájában, valamint a Művészeti Egyetemek Rektori Széke munkájában. Ezek a platformok lehetőséget biztosítanak a közös érdekképviselőre, a szakpolitikai párbeszédre és a felsőoktatási környezetet érintő kérdések összehangolt kezelésére.

A rektor szerepe

A Moholy-Nagy Művészeti Egyetem vezetése különleges feladat. Egy művészeti és design egyetem irányítása nem csupán szervezeti vagy adminisztratív kérdés, hanem olyan felelősség, amely egyszerre érinti az oktatás minőségét, az alkotói közösségek működését és az egyetem társadalmi szerepét. A rektor feladata ebben a rendszerben elsősorban az, hogy biztosítsa az egyetem működésének stabil kereteit, valamint alakítsa belső kommunikációs és döntéshozó kultúráját. Ez magában foglalja a szervezeti struktúra működőképességének fenntartását és az egyetem különböző szereplői közötti együttműködés erősítését, és ideális esetben az egyetemi stratégia alakítását a szenátussal és a kuratóriummal egyetértésben. Ugyanakkor **egy művészeti egyetem esetében a vezetés nem épülhet kizárólag hierarchikus döntéshozatalra**. A szakmai műhelyek autonómiája és az oktatói közösség alkotói szabadsága olyan értékek, amelyek nélkül az intézmény nem tudja betölteni saját szerepét.

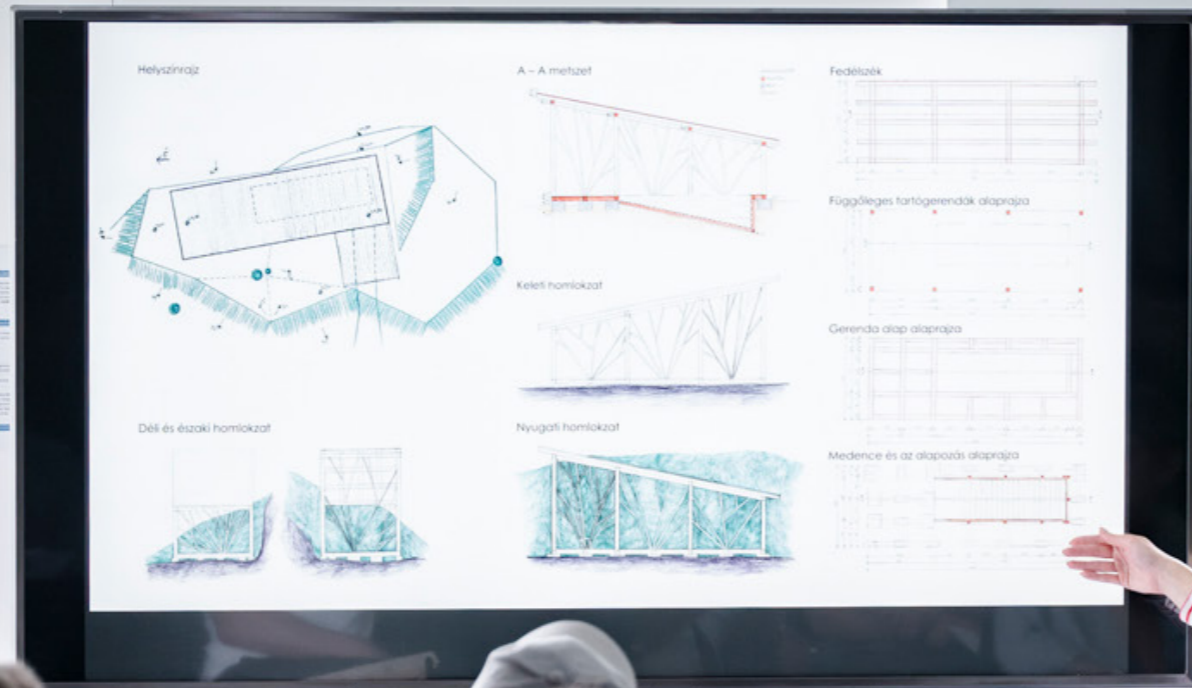
Az értékalapú, bevonó, problémamegoldó, empatikus vezetésben hiszek. **A rektori vezetés egyik legfontosabb feladata ennek megfelelően az egyensúly megteremtése**. Az egyetemnek szüksége van világos intézményi szerkezetre és átlátható döntéshozatali mechanizmusokra, ugyanakkor meg kell őriznie azt a nyitottságot is, ami lehetővé teszi az új gondolatok és kísérletek megjelenését. A vezetés feladata így nem az, hogy minden folyamatot közvetlenül irányítson, hanem az, hogy olyan kereteket hozzon létre, amelyekben az egyetem közössége felelősen és kreatívan dolgozhat.

Fontos szerepe van a rektornak abban is, hogy az egyetem kapcsolatot tartson a tágabb szakmai és társadalmi környezettel. A MOME olyan intézmény, amely egyszerre része a művészeti és design közegnek, a kreatív iparnak, valamint a nemzetközi akadémiai és művészeti hálózatoknak. A rektori vezetés feladata ezért az is, hogy az egyetem ezekben a különböző kontextusokban következetesen képviselje saját értékeit és szakmai identitását. A vezetői szerep ugyanakkor nem választható el az egyetem belső kultúrájától sem. Egy kreatív intézmény működésének egyik alapfeltétele a bizalom: az a meggyőződés, hogy a közösség tagjai felelősen vesznek részt az intézmény alakításában. **A rektor feladata ezért nem csupán a döntések meghozatala, hanem olyan intézményi környezet kialakítása is, amelyben a párbeszéd és az együttműködés természetes módon működik.**

A Moholy-Nagy Művészeti Egyetem az elmúlt években jelentős fejlődésen ment keresztül, és ma olyan adottságokkal rendelkezik – jó infrastruktúra, kiterjedt nemzetközi kapcsolatok, kiváló szakmai műhelyek, kimagaslóan tehetséges hallgatói kör –, amelyekre a következő időszakban stabil és inspiráló intézményi működés épülhet. A rektori vezetés feladata ennek a lehetőségnek a kibontása: olyan egyetemi környezet megteremtése, amely egyszerre biztosítja a működés stabilitását és támogatja az alkotói és kutatói kezdeményezéseket. **A Moholy-Nagy Művészeti Egyetemnek a felsőoktatási törvényben megfogalmazott egyetemi autonómia lehető-**

ségek maximumán kell működnie. Mély meggyőződésem, hogy ez az egyik kulcsfeltétele a legmagasabb színvonal és aktivitás elérésének.

A sok évtizedes szakmai elkötelezettségű autonóm közösség megtartása és fejlesztése a leendő rektor legfőbb feladata.

Fontosabb publikációk, tudományos és művészeti alkotások, díjak jegyzéke

Fontosabb publikációk jegyzéke

MTMT publikációs lista: <https://m2.mtmt.hu/gui2/?type=authors&mode=browse&sel=10058217&view=simpleList>

MTMT összefoglaló táblázat: <https://m2.mtmt.hu/gui2/?type=authors&mode=browse&sel=10058217&view=pubTable>

MTMT adatlap diagramokkal: <https://m2.mtmt.hu/gui2/?type=authors&mode=browse&sel=10058217&view=pubTable>

Díjak, alkotások jegyzéke

DÍJAK, KITÜNTETÉSEK

2021	Prima Primissima díj, építőművészet kategóriában
2019	BIG SEE Tourism Award, Lookout Tower in Galyatető
2018	BIG SEE Interior Design Award, Mountain Hut in Galyatető
2017	ÉV HÁZA esztétikai különdíj, Turul utca 14. családi ház
2017	Ybl Miklós -díj
2017	Architizer A+ Award döntő (unbuilt cultural kategória) Csontváry-múzeum koncepciója
2017	Architizer A+ Award döntő (renovation kategória), Galya-menedékház
2016	Mies van der Rohe díj hivatalos jelölés, Galya-kilátó
2016	Média Építészeti Díj (zsűri díja), Csontváry-múzeum koncepciója
2016	American Architecture Prize GOLD fokozat, Galya-kilátó
2016	American Architecture Prize BRONZ fokozat, Csontváry-múzeum koncepciója
2016	Architizer A+ Award közönségdíj (renovation kategória), Galya-kilátó
2015	Média Építészeti Díj (közönség díja), Galya-kilátó
2015	Média Építészeti Díj (zsűri díja), Galya-kilátó
2014	Média Építészeti Díj 2015 döntőse a Bence-hegyi kilátó terve
2012	Pro Architectura Díj, Dél-dunántúli villaépület együttes
2012	Év Háza Díj, Dél-dunántúli villaépület vendégháza
2012	Természetes kő az építészetben Díj, Dél-dunántúli villaépület együttes
2010	Reitter Ferenc Díj, Budapest V. kerület fejlesztéséért
2010	Jövő Városáért Díj, Budapest V. kerület fejlesztéséért
2005	Építészeti kultúráért Díj, Kisharsány Külterület, Hársos-dűlő Mezőgazdasági Telephely
2004	Építőipari nívódíj I. Díj, Villány Ady fasor 2. sz. Csányi Pincészet
2004	Építészeti kultúráért Díj, Villány, Ady fasor 2. Csányi Pincészet
2000	Év Háza Díj (Magyar Televízió Fődíja), Tordas, Arany János u. 6. lakóház

FONTOSABB MEGVALÓSULT ÉPÜLETEK, BELSŐ TEREK

2024 - 2026	26 fenntartható lakás tervezése az AHA program keretében, Budapest
2023 - 2026	Parasztház felújítása, bővítése, Köveskál
2020 - 2025	Irodaterületek kialakítása, Budapest
2020 - 2024	Irodaház felújítása, belső rekonstrukció tervezése, Budapest
2018 - 2021	Csányi Pincészet bővítése új üzemi épületekkel, Villány, Ady Fasor 2.
2016 - 2022	Villaépület, Budapest II. ker.
2016 - 2018	Villaépület, Piliscsaba,
2015 - 2020	Vidéki Rezidencia, Zánka,
2014 - 2016	Balatonkenese nyaraló
2014 - 2018	Vadászház együttes a Bakonyban (1+3 épület), Kab-hegy
2013 - 2016	Villaépület, Budapest,
2014 - 2015	Túracentrum kiegészítő épületei a Mátrában, Mátraszentimre, Galyatető
2012 - 2015	Menedékház (Túracentrum) a Mátrában, Mátraszentimre, Galyatető
2012 - 2015	Kilátó a Mátrában, Mátraszentimre, Galyatető, Péter hegyese
2012 - 2015	Bige Holding irodaház, Nyíregyháza, Kórház utca Budapest, Villaépület
2011 - 2014	Mende Villa rekonstrukciója és bővítése, Budapest, II. ker.
2010 - 2013	Almádi Yacht Club és étterem felújítása, korszerűsítése
2010 - 2011	Csányi Alapítvány kerti szerszámtárolója (XXS sufni), Nagybajom, Iskola u
2009 - 2010	Interaktív Szökőkút, Budapest, V. ker. Szabadság tér
2008 - 2012	Rezidencia épület (1+2 épület), Nyíregyháza, Sóstó
2008 - 2009	Csányi Alapítvány közösségi épülete, Nagybajom, Iskola u
2007 - 2011	Vendégház a Mecsekoldalban, Pécs, Tettye
2007 - 2011	Villa a Mecsekoldalban, Pécs, Tettye
2005 - 2012	Rezidencia Épület a Dunakanyarban (1+5 épület), Kisoroszi
2002 - 2005	Vadászház, fürdőház és más épületek (12 épület), Nagybajom
2002 - 2003	Csányi Pincészet mezőgazdasági telephelye, Kisharsány
1999 - 2002	Csányi Pincészet üzemi épületegyüttese, Villány, Ady Fasor 2.
1998 - 1999	Műteremház, Budapest II. ker.
1996 - 2000	Családi Ház, Tordas

